T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/669
KARAR NO : 2022/728
KARAR TR : 26/12/2022

ÖZET: Evliya Çelebi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Otelinde usta öğretici olarak çalışırken iş akdi feshedilen davacının, İş Kanunu'ndan kaynaklanan parasal haklarının ödenmesi istemiyle açtığı davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : C. U
Vekili : Av. M. A
Davalı : Adli Yargıda
Manavgat İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Vekili : Av. A. A
Davalı : İdari Yargıda
Manavgat Kaymakamlığı
Vekili : Av. Ç. T

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Manavgat İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Evliya Çelebi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Turizm Uygulama Otelinde 26/10/2015-04/07/2019 tarihleri arasında iş akdi ile usta öğretici olarak çalışmakta iken 04/07/2019 tarihinde haklı nedenle iş akdini feshettiğinden bahisle, 100 TL kıdem tazminatı, 100 TL UBGT, 100 TL yıllık izin, 100 TL yıl sonu kar payı ve üretimi teşvik primi ve 100 TL parça başı ücret alacağı olmak üzere daha sonra dava değeri arttırılmak üzere toplam 500 TL alacağın temerrüt tarihinden itibaren mevduata uygulanan en yüksek faizi ile birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Manavgat İş Mahkemesi 07/10/2021 tarihli ve E.2019/689, K.2021/634 sayılı kararı ile, davanın kısmen kabulüne karar vermiş, bu karar davalı vekilince istinaf edilmiştir.

3. Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi 28/12/2021 tarihli ve E.2021/3595, K.2021/3472 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı olduğu ve dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken aksi yönde kabul ile esasa girilerek karar verilmesinin hatalı olduğu gerekçesiyle HMK'nın 353/1-a-4 maddesi gereğince kararın ortadan kaldırılmasına kesin olarak karar vermiş ve dosya Mahkemesine gönderilmiştir.

4. **Manavgat İş Mahkemesi 27/01/2022 tarihli ve E.2022/91, K.2022/70 sayılı kararı ile,** idari yargının görev alanına giren uyuşmazlıkta yargı yolu caiz olmadığından HMK'nın 115/2. maddesi gereğince dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar davacı vekilince istinaf edilmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"Dava dilekçesi, cevap dilekçesi, Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi'nin 28/12/2021 tarih ve 2021/3595 Esas 2021/3472 Karar sayılı ilamı ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; somut olayda davacının, davalı Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Manavgat Evliya Çelebi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesine bağlı Turizm Uygulama Oteli iş yerinde, 657 sayılı Kanun'un 89. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak Valilik makamının onayıyla usta öğretici olarak ek ders ücreti karşılığında yapılan görevlendirmeler ile çalıştığı, ödenecek ücretinin 657 sayılı Kanun'un 176. maddesine göre belirlendiği, 657 sayılı Kanun'un 89. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanan esaslarda, ders görevi alacakların taşıması gereken nitelikler, göreve alınma, çalışma koşulları ile yapılacak ödemelerin önceden düzenlendiği, idareye göreve alma ve sonlandırma gibi konularda üstün yetkiler verildiği, bu nedenle taraflar arasında iş sözleşmesi bulunmadığı, çalışma ilişkisinin idarece yapılan görevlendirmeye dayalı olduğu, göreve alınma, çalışma koşulları ile ödenecek ücretin statü*

hukuku içinde düzenlendiği, bu itibarla taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olup, uyuşmazlığın çözümünün mahkememizin görev alanına girmediği, Sosyal Güvenlik Hukuku açısından, primlerin Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödenmesinin, davacının özel hukuk kapsamında sözleşme ile çalıştığını göstermeyeceği, ücret, çalışma saati, süreleri ve benzeri bir çok esaslı çalışma koşulunun statü hukuku içinde önceden düzenlendiği ve idareye üstün yetkiler tanındığı çalışma ilişkisinde, başta İş Kanunu olmak üzere özel hukuk hükümlerinin uygulanmasının ilişkinin niteliğiyle bağdaşmadığı, Yargıtay 9. H.D'nin 16/06/2020 gün ve 2016/19230 Esas, 2020/6343 Karar sayılı kararının da bu doğrultuda olduğu,izah olunan nedenlerle uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı olduğu, HMK'nın 114/1-b ve 115/2. maddesi uyarınca yargı yolu caiz olmadığından dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir."

5. Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi 07/03/2022 tarihli ve E.2022/809, K.2022/674 sayılı kararı ile, davacı vekilinin istinaf başvurusunun HMK'nın 353/1-b-1 maddesi gereğince esastan reddine karar vermiş ve bu karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

6. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 21/04/2022 tarihli ve E.2022/5076, K.2012/5054 sayılı kararı ile, davacı vekilinin temyiz isteminin, karar tarihi itibariyle kesinlik sınırı kapsamında kaldığı gerekçesiyle reddine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

7. Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

8. Antalya 4. İdare Mahkemesi 29/06/2022 tarihli ve E.2022/665 sayılı kararı ile*"Manavgat İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün hasım mevkiinden çıkarılmasına ve Manavgat Kaymakamlığının hasım mevkiine alınmasına"* karar vermiştir.

9. **Antalya 4. İdare Mahkemesi 22/09/2022 tarihli ve E.2022/665 sayılı kararı ile,** davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Uyuşmazlıkta; davacının her ne kadar "usta öğretici" unvanı taşısa da, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu ve bu ilişkinin taraflar arasında yapılan sözleşme ve bu sözleşmeye bağlı olarak İş Kanunu hükümleri uygulanmak suretiyle yürütüldüğü, talep edilen tazminat kalemlerinin de İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu,kamu gücü kullanılmak suretiyle idarece tek yanlı olarak tesis edilen işlem veya eylemden kaynaklanmadığı dikkate alındığında, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün özel hukuk hükümlerine göre Adli Yargı Makamlarının görevine girdiği sonucuna varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

10. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde*"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar..."* denilmiş, aynı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri"* başlıklı 134. maddesinde, *"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür"* hükmüne yer verilmiş; 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

11. 5510 sayılı Kanun'un 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi sigortalı olarak tanımlanmış; 79. madde ile başlayan 4. kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiş; 101. maddesinde "*Bu Kanun'da aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür*" denilmiştir.

12. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının, işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiş; "*İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi*" hususuna Kanun'un 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanun'un değişik maddelerinde yer verilmiştir.

13. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "*İş mahkemelerinin kuruluşu*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu

daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

14. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava şartı olarak arabuluculuk*" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

" (1)Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

15. 7036 sayılı Kanun'un *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

16. 7036 sayılı Kanun'un "*Geçici Hükümleri*" başlıklı Geçici madde 1 şöyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 26/12/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

19. Dava, davacının Manavgat İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Evliya Çelebi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Turizm Uygulama Otelinde 26/10/2015-04/07/2019 tarihleri arasında iş akdi ile usta öğretici olarak çalışmakta iken 04/07/2019 tarihinde haklı nedenle iş akdini feshettiğinden bahisle, 100 TL kıdem tazminatı, 100 TL UBGT, 100 TL yıllık izin, 100 TL yıl sonu kar payı ve üretimi teşvik primi ve 100 TL parça başı ücret alacağı olmak üzere daha sonra dava değeri arttırılmak üzere toplam 500 TL alacağın temerrüt tarihinden itibaren mevduata uygulanan en yüksek faizi ile birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

20. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminat ve diğer alacaklarının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Antalya 4. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Manavgat İş Mahkemesince verilen 27/01/2022 tarihli ve E.2022/91, K.2022/70 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 4. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Manavgat İş Mahkemesince verilen 27/01/2022 tarihli ve E.2022/91, K.2022/70 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

26/12/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN